

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра дошкільної освіти

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Для спеціальності (напряму підготовки) 012 Дошкільна освіта

Автор: проф. Щербакова К.Й.

(посада, прізвище та ініціали)

Затверджено на засіданні кафедри протокол № _ від «__» _____ 2016р.

Зміст КНМЗНД

1. Навчальна програма дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»
3. Навчальний контент (розширений план лекцій)
4. Методичні рекомендації до проведення семінарських занять
5. Засоби діагностики навчальних досягнень студентів:
 - перелік питань, що виносяться на залік;
 - критерії оцінювання комплексної контрольної роботи.
6. Інформаційні матеріали бібліотеки по забезпеченню навчальними підручниками (посібниками) з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384
(у редакції наказу Міністерства
освіти і науки України
від 05 червня 2013 року № 683)
Форма № Н-3.03

Міністерство освіти і науки України

Методологія та організація наукових досліджень

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки

_____ (назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму

_____ (шифр і назва напряму)

спеціальності 012 Дошкільна освіта

_____ (шифр і назва спеціальності)

(шифр за ОПП ГСЕ.Н.01)

**РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

К. Й. Щербакова – канд.пед.наук, професор

Програма навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових» є складовою державного стандарту вищої освіти. Програма розроблена на основі освітньо-професійної програми.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету філології та масових комунікацій

“ _____ ” _____ 2016 року, протокол № _____

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень” складена відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є розкриття особливостей наукової діяльності, розуміння ролі науки у суспільстві та державної політики в галузі інтелектуальної власності, опанування студентами методами наукового дослідження.

Міждисциплінарні зв'язки: філософія, соціологія, загальна педагогіка, дошкільна педагогіка, психологія (загальна та дитяча), методики дошкільної освіти, законодавство і право.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

1. Наука і освіта.
2. Організація та методика наукового дослідження.
3. Модель особистості наукового працівника.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни є засвоєння студентами теоретичних та методологічних основ дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень», розвиток у майбутніх фахівців критичного наукового мислення, розвиток професійних здібностей, умінь та навичок планувати та здійснювати наукове дослідження.

Предметом навчальної дисципліни є розкриття особливостей наукової діяльності, розуміння ролі науки у суспільстві, опанування студентами методики наукового дослідження.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформулювати уявлення про педагогічну науку як галузь соціального буття людей;
- розкрити особливості педагогічної науки у галузі дошкільної освіти;

- ознайомити студентів із сутністю педагогічного дослідження;
- схарактеризувати основні етапи, компоненти, методи дослідження;
- сформуванати у студентів магістратури навички роботи із науковою літературою;
- підготувати майбутніх науковців до виконання та захисту магістерської роботи.

Після вивчення курсу студенти повинні **знати:**

- роль науки у суспільстві та освіті;
- сутність науково-дослідної роботи, її роль в професійній підготовці майбутнього педагога;
- методологію та технологію організації та проведення наукового дослідження;
- основні методи аналізу теоретичних джерел і отриманих у дослідженні фактичних даних;
- вимоги щодо проведення і оформлення магістерської роботи;
- шляхи перевірки отриманих даних;
- основні вимоги до оформлення магістерської роботи;
- державний захист інтелектуальної власності;

уміти:

- обґрунтовувати актуальність обраної теми дослідження;
- визначати науковий апарат дослідження;
- складати план, експериментальну програму дослідження;
- здійснювати дослідження, використовуючи теоретичні та емпіричні методи дослідження;
- виконувати презентацію отриманих даних у статистичних і графічних моделях;
- робити висновки, літературне та структурне оформлення виконаного дослідження;
- презентувати результати дослідження.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль I. Наука і освіта

Предмет і завдання курсу. Наука та її роль у розвитку суспільства й освіти. Методологія науки. Принципи наукового дослідження.

Модуль II. Організація та методика наукового дослідження

Сутність та структура наукового дослідження. Методи наукового дослідження. Класифікація методів: теоретичні, емпіричні та методи математичної статистики.

Модуль III. Модель особистості наукового працівника

Структура особистості наукового працівника та його функції в організації дослідження. Законодавча база захисту інтелектуальної власності в Україні.

3. Рекомендована література

1. Гордієнко С. Г. Молодому науковцю коротко про необхідне : наук.-практ. посіб. Сергій Георгійович Гордієнко. – К. : КНТ, 2007. – 92 с.
2. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / А.М. Єріна, В.Б. Захотай, Д.Л. Єрін – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.
3. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Володимир Володимирович Ковальчук. – К. : Слово, 2009. – С. 101-121.
4. Колесник О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / О. В. Колесник. – 2-ге вид. випр. та доповн. - К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 144 с.
5. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / Ольга Володимирівна Крушельницька. – К. : Кондор, 2009. – 20 с.
6. Кузин Ф. А. Магистерская диссертация: Методика написания, правила оформления и порядок защиты / Ф. А. Кузин. – М. : Ось, 1998. – 304 с.
7. Леднев В. С. Требования к диссертациям по педагогическим наукам / В. С. Леднев. – М : Воронеж, 2003. – 112 с.
8. Леоненко П. Науково-дослідна робота студентів: досвід минулого і проблеми сьогодення / П. Леоненко, С. Гасанов, М. Садовий // Вища школа. – 2002. - № 2-3. – С. 19-34.
9. Лудченко А. А. Основы научных исследований / А. А. Лудченко, А. Я. Дудченко. – К., 1999. – 79 с.
10. Пехота О. М. Основи педагогічних досліджень : навч. посіб. / О. М. Пехота, Єрмакова І. П. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2013 – С. 75-99.
11. Поліщук С. А. Методичний довідник з психодіагностики : навч.- метод. посіб. / С. А. Поліщук. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2009. – 442 с.

12. Попов В. А. Методология педагогического исследования и дидактика высшей школы. Книга для начинающего преподавателя ВУЗа, магистранта пед. института и студента классического университета / В. А. Попов, А. В. Коржусь. – М. : Изд. МГУ, 2000.
13. П'ятницька - Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. / І.С. П'ятницька-Позднякова – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 116 с.
14. Романчиков В. І. Основи науково-педагогічних досліджень : навч. посіб. / Володимир Іванович Романчиков. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.
15. Ростовський В. С. Основи науково-педагогічних досліджень та технічної творчості : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. С. Ростовський, Н. В. Дібрівська. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 96 с.
16. Сидоренко В.Е. Основи наукових досліджень : [навч. посібн. для вищ. навч. закл.] / В. Е. Сидоренко, П. В. Дмитренко. – К. : РННН «Дініт», 2000. –
17. Соловей М. Л. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень / М. Л. Соловей. Є. С. Спіцин, К. К. Потапенко. – К. : Ленвіт, 2004. – 143 с.
18. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підруч. / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К. : Знання, 2005. – С.
19. *Філіпенко А.С.* Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: [посібник] / А.С. Філіпенко – К. : Академвидав, 2004. – 208 с.
20. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Михайло Миколайович Фіцула. – К. : Видавничий Дім Слово, 2004. – С. 51-70
21. Шейко В.М., Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підруч. / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко - К. : Знання, 2004. - С. 39-47.
22. Ярмаченко М. Д. Важливий етап у розвитку педагогічної науки // Вісник АПН України. – 1993, № 1.

Додаткова

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: усне фронтальне та індивідуальне опитування, письмова перевірка знань (модульна контрольна робота), тестовий контроль.

Маріупольський державний університет

Кафедра дошкільної освіти

Робоча програма навчальної дисципліни

**«Методологія та організація
наукових досліджень»**

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Освітній рівень: магістр

Факультет філології та масових комунікацій

2016-2017 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для студентів ОС Магістр спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

“29 ” серпня 2016 р.

Розробник: К. Й. Щербакова – кандидат педагогічних наук, професор.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти.

Протокол № 1 від 29 серпня 2016 р.

Завідувач кафедри канд. пед. наук, професор К. Й. Щербакова
_____ (К. Й. Щербакова)

„ 29 ” серпня 2016 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань		
	Напрямок підготовки		
Модулів	Спеціальність : 7. 010102 «Дошкільна освіта»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 6		1й	1й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <i>аналіз психолого педагогічної теми магістерської роботи</i>		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		1-й	1-й
		Лекції	
Усього годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента - 60	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	14 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	6 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		50 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання: 10 год.	
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30 : 60

для заочної форми навчання – 14 : 86

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є засвоєння студентами теоретичних та методологічних основ дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень», розвиток у майбутніх фахівців критичного наукового мислення, розвиток професійних здібностей, умінь та навичок планувати та здійснювати наукове дослідження.

Предметом курсу є розкриття особливостей наукової діяльності, розуміння ролі науки у суспільстві, опанування студентами методики наукового дослідження.

Завдання курсу:

- сформулювати уявлення про педагогічну науку як галузь соціального буття людей;
- розкрити особливості педагогічної науки у галузі дошкільної освіти;
- ознайомити студентів із сутністю педагогічного дослідження;
- схарактеризувати основні етапи, компоненти, методи дослідження;
- сформулювати у студентівмагістратури навички роботи із науковою літературою;
- підготувати майбутніх науковців до виконання та захисту магістерської роботи.

Після вивчення курсу студенти повинні знати:

- роль науки у суспільстві та освіті;
- сутність науково-дослідної роботи, її роль в професійній підготовці майбутнього педагога;
- методологію та технологію організації та проведення наукового дослідження;
- основні методи аналізу теоретичних джерел і отриманих у дослідженні фактичних даних;
- вимоги щодо проведення і оформлення магістерської роботи;
- шляхи перевірки отриманих даних;
- основні вимоги до оформлення магістерської роботи;
- державний захист інтелектуальної власності;

уміти:

- обґрунтовувати актуальність обраної теми дослідження;
- визначати науковий апарат дослідження;
- складати план, експериментальну програму дослідження;
- здійснювати дослідження, використовуючи теоретичні та емпіричні методи дослідження;
- виконувати презентацію отриманих даних у статистичних і графічних моделях;
- робити висновки, літературне та структурне оформлення виконаного дослідження;
- презентувати результати дослідження.

3. Програма навчального курсу

Змістовий модуль I. Наука і освіта

Тема 1.1. Предмет і завдання курсу. Наука та її роль у розвитку суспільства й освіти.

Тема 1.2. Методологія науки. Принципи наукового дослідження.

Змістовий модуль II. Організація та методика наукового дослідження.

Тема 2.3. Сутність та структура наукового дослідження.

Тема 2.4. Методи наукового дослідження

Змістовий модуль III. Модель особистості наукового працівника

Тема 3.5. Структура особистості наукового працівника та його функції в організації дослідження.

Тема 3. 6. Законодавча база захисту інтелектуальної власності в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усьо го	у тому числі					
		л	с	п	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Кредит 1													
Змістовий модуль 1. Наука і освіта													
Тема 1.1. Предмет і завдання курсу. Наука та її роль у розвитку суспільства й освіти	14	2	2	-	2	8	14	2	-	--	-	12	
Тема 1.2. Методологія науки. Принципи наукового дослідження	16	2	2	-	2	10	16	-	2	-	-	14	
Усього за змістовий модуль 1	30	4	4	-	4	18	30	2	2	-	-	26	
Змістовий модуль 2. Організація та методика наукового дослідження.													
Тема 2.3. Сутність та структура наукового дослідження.	14	2	2	-	2	8	14	2	-	-	-	12	
Тема 2.4. Методи наукового дослідження	16	4	4	-	-	8	16	2	-	-	-	14	
Разом за кредит 1	30	6	6	-	2	16	30	4	-	-	-	26	
Змістовий модуль 3. Модель особистості наукового працівника													
Тема 3.5. Структура особистості наукового працівника та його функції в організації дослідження.	14	2	2	-	2	8		-	2	-	-	12	
Тема 3.6. Законодавча база захисту інтелектуальної власності в Україні.	16	2	4	-	2	8	16	2	-	-	-	14	
Разом за змістовим модулем 3	30	4	6	-	4	16	30	2	2	-	-	26	
Усього годин	90	14	16	-	10	50	90	8	4	-	-	78	

5. Проектування лекційних занять

№ З/П	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.1	Предмет і завдання курсу. Наука та її роль у розвитку суспільства й освіти.	2	2
1.2	Методологія науки. Принципи наукового дослідження.	2	
2.3	Сутність та структура наукового дослідження.	2	2
2.4.	Методи наукового дослідження	4	2
3.5.	Модель особистості наукового працівника та його функції у дослідженні.	2	
3.6.	Законодавча база захисту інтелектуальної власності в Україні.	2	2
	Усього	14	8

6. Теми семінарських та практичних занять

№ З/П	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Теоретичні передумови виникнення науки, її роль у суспільстві.	2	
2	Методологія як учіння про наукові методи дослідження.	2	2
3	Експериментальні програми.	2	
4	Теоретичні методи наукового дослідження.	2	
5	Емпіричні методи дослідження.	2	
6	Вимоги до оформлення наукового дослідження.	2	2
7	Вимоги суспільства до особистості наукового працівника	2	
8	Охорона інтелектуальної власності	2	
	Усього	16	4

6. Проектування самостійної роботи студентів

№ З/П	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Місце і роль науки у сучасному суспільстві	5	8
2	Методологія як основа наукового дослідження	5	8
3	Вимоги суспільства до особистості сучасного науковця	5	8
4	Структура, принципи та етапи наукового дослідження	5	8
5	Загальнонаукові та теоретичні методи дослідження	5	8
6	Спостереження, його види та результат	5	8
7	Місце і роль експерименту у науковому дослідженні	5	8
8	Магістерська робота як результат наукового дослідження студента	5	8
9	Літературне, математичне й графічне оформлення магістерської роботи	5	8
10	Інтелектуальна власність та державні форми її захисту	5	8
Разом		50	80

7. Індивідуальні завдання

1. Змодельуйте зміст питання «Роль науки у суспільстві»
2. Підготуйте стендову доповідь на питання «Особливості наукової інформації».
3. Порівняйте погляди науковців на структуру наукового дослідження.
4. Презентуйте початковий етап власного наукового дослідження.
5. Обґрунтуйте методику констатувального етапу власного дослідження.
6. Аргументуйте логіку побудови наукового психолого-педагогічного дослідження.
7. Презентуйте порівняльний аналіз теоретичної частини власного дослідження.
8. Доведіть місце і значущість статистичних методів дослідження.
9. Підготуйте стендову доповідь на питання «Основи інтелектуальної власності».
10. Складіть експериментальний план власного дослідження.

8. Форми навчання

Лекції (проблемного викладення), семінарські заняття (традиційні, комбіновані; практичні заняття), індивідуальні заняття (консультації, тестування), самостійна робота студентів з науковою та методичною літературою.

9. Методи контролю

Усне фронтальне та індивідуальне опитування, письмова перевірка знань (модульна контрольна робота), тестовий контроль, залік.

10. Розподіл балів які отримують студенти

Змістовий модуль	Семінарське	Індивідуальне завдання	СРС	КМР	Підсумкова
1	5	5			
2	5	5			
3	5	5			
4	5	5			
5	5	5			
6	5	5			
Усього	30	30	20	20	100

11. Рекомендована література

23. Андреев Г. И. Основы научной работы и оформление результатов научной деятельности: В помощь написания диссертации и реферата / Г. И. Андреев, С. А. Смирнов, Т. А. Тихмиров. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 269 с.
24. Бабанський Ю. К. Проблемы повышения эффективности педагогических исследований: дидактический аспект / Ю. К. Бабанский. – М. : Педагогика, 1982. – 192 с.
25. Баскаков А. Я. Методология научного исследования : [учебн. пособ.] / А. Я. Баскаков, Н. В. Туленков. - К. : МАУП, 2002. – 216 с.
26. Гончаренко С. У. Методологічні характеристики педагогічних досліджень / С. У. Гончаренко // Вісник Академії педагогічних наук України. – 1993. - № 3. – С. 11-23. Гордієнко С. Г. Молодому науковцю коротко про необхідне : наук.-практ. посіб. / Сергій георгійович Гордієнко. – К. : КНТ, 2007. – 92 с.
27. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / А. М. Єріна, В. Б. Захотай, Д. Л. Єрін. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.
28. Клименюк А. В. Методология и методика педагогического исследования. Постановка цели и задач исследования : [учеб. пособ / А. В. Клименюк, А. А. Калита, З. П. Бережная. - К. : КПИ им. А. М. Горького. НИИ педагогіки, 1988. – 100с.
29. Ковальчук В. В. Основы научных исследований: навч. посіб. / Володимир Володимирович Ковальчук. – К. : Слово, 2009. – С. 101-121.
30. Колесник О. В. Основы научных исследований : навч. посіб. / О. В. Колесник. – 2-ге вид. випр. та доповн. - К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 144 с.
31. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень

- : навч. посіб. / Ольга Володимирівна Крушельницька. – К. : Кондор, 2009. – 20 с.
32. Кузин Ф. А. Магистерская диссертация: Методика написания, правила оформления и порядок защиты / Ф. А. Кузин. – М. : Ось, 1998. – 304 с.
33. Кушнір В. А. Системне моделювання процесу вимірювання в педагогічних дослідженнях / В. А. Кушнір // Педагогіка і психологія. – 199 - № 1. С. 35-43.
34. Леднев В. С. Требования к диссертациям по педагогическим наукам / В. С. Леднев. – М : Воронеж, 2003. – 112 с.
35. Леоненко П. Науково-дослідна робота студентів: досвід минулого і проблеми сьогодення / П. Леоненко, С. Гасанов, М. Садовий // Вища школа. – 2002. - № 2-3. – С. 19-34.
36. Лудченко А. А. Основы научных исследований / А. А. Лудченко, А. Я. Дудченко. – К., 1999. – 79 с.
37. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. [для студ. , курсантів і адюнтів] / за ред.. А. Є Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
38. Пехота О. М. Основы педагогических исследований : навч. посіб. / О. М. Пехота, Єрмакова І. П. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2013 – С. 75-99.
39. Поліщук С. А. Методичний довідник з психодіагностики : навч.- метод. посіб. / С. А. Поліщук. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2009. – 442 с.
40. Попов В. А. Методология педагогического исследования и дидактика высшей школы. Книга для начинающего преподавателя ВУЗа, магистранта пед. института и студента классического университета / В. А. Попов, А. В. Коржусь. – М. : Изд. МГУ, 2000.
41. П'ятницька - Позднякова І.С. Основы научных исследований у вищій школі : навч. посіб. / І.С. П'ятницька-Позднякова – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 116 с.

42. Романчиков В. І. Основи науково-педагогічних досліджень : навч. посіб. / Володимир Іванович Романчиков. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.
43. Ростовський В. С. Основи науково-педагогічних досліджень та технічної творчості : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. С. Ростовський, Н. В. Дібрівська. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 96 с.
44. Сидоренко В.Е. Основи наукових досліджень : [навч. посібн. для вищ. навч. закл.] / В. Е. Сидоренко, П. В. Дмитренко. – К. : РННН «Дініт», 2000. –
45. Соловей М. Л. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень / М. Л. Соловей. Є. С. Спіцин, К. К. Потапенко. – К. : Ленвіт, 2004. – 143 с.
46. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Підруч. / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К. : Знання, 2005. – С.
47. *Філіпенко А.С.* Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: [посібник] / А.С. Філіпенко – К. : Академвидав, 2004. – 208 с.
48. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Михайло Миколайович Фіцула. – К. : Видавничий Дім Слово, 2004. – С. 51-70.
49. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підруч. / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко - К. : Знання, 2004. - С. 39-47.

Плани практичних занять з курсу

*«Методологія і організація
наукових досліджень»*

Викладач: професор К. Й. Щербакова

Практичне заняття 1.**Історія становлення і розвитку науки. (2 години)**

- Мета**
- перевірити знання студентів про науку, її мету, функції;
 - удосконалювати вміння студентів здійснювати аналіз наукових понять;
 - формувати у студентів аналітичне мислення, вміння аргументувати свою відповідь;
 - сприяти активізації пізнавальної діяльності студентів на занятті;
 - виховувати повагу до наукової педагогічної спадщини України.

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Сутність поняття «наука».
2. Історичні передумови виникнення науки.
3. Класифікація наук.
4. Форми організації та управління наукою в Україні.
5. Внесок вітчизняних вчених у науку.

II. Завдання для самостійної роботи.

1. Здійсніть аналіз підходів науковців до розкриття питання «Історичні передумови виникнення науки».

2. Оцініть внесок вітчизняних учених у розвиток педагогічної науки.

III. Індивідуальні завдання.

1. Підготуйте презентацію на тему: «10 найвизначніших вчених України».
2. Напишіть реферат на тему «Історія виникнення університетів у світі і в Україні».

Література***Базова***

1. Адаменко Олена Вікторівна. Українська педагогічна наука в другій половині ХХ століття. — Луганськ : Альма-матер, 2005. — 703с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим ауковцям / С. У. Гончаренко –Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. –308 с.
3. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Володимир Володимирович Ковальчук. – К. : Слово, 2009. – С. 8-26; 75-85.

4. Пехота О. М. Основи педагогічних досліджень : навч. посіб. / О. М. Пехота, Єрмакова І. П. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2013 – С. 11-21.
5. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Михайло Миколайович Фіцула. – К. : Видавничий Дім Слово, 2004. – С. 7-14.
6. Шейко В.М., Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підруч. / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко - К. : Знання, 2004.- С. 11-18; 54-73.

Додаткова

1. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / А.М. Єріна, В.Б. Захотай, Д.Л. Єрін – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.
2. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. [для студ., курсантів і адюнтів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
3. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підруч. / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К. : Знання, 2005. – С. 8-26.
4. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посібник для студ. вищих пед. закладів освіти / М. М. Фіцула. –К. : Вид. центр „Академія”, 2000. –С.24-27 .

Практичне заняття 2:
Методологія забезпечення педагогічного дослідження
(2 год.)

- Мета**
- конкретизувати, систематизувати знання, набуті на лекції;
 - розвивати вміння обговорювати зміст основних методологічних понять;
 - формувати у студентів аналітичне мислення, вміння аргументувати свою відповідь;
 - сприяти активізації пізнавальної діяльності студентів на занятті;
 - виховувати повагу до наукової педагогічної спадщини України.

;

I. Обговорення теоретичних питань

1. Методологія як засіб визначення способів практичної й пізнавальної діяльності в науковому дослідженні.
2. Завдання методології педагогіки.
3. Поняття «принцип дослідження». Принципи педагогічного дослідження.
4. Основні компоненти поняття «підхід» до освітнього процесу. Методологічні підходи педагогічного дослідження.
5. Роль парадигми, теорії, концепції, доктрини в науковому пізнанні.

II. Завдання для самостійної роботи:

1. Здійсніть аналіз педагогічних проблем, які розробляються в Україні в останнє десятиліття.
2. Проведіть порівняльний аналіз підходів різних авторів до розв'язання проблеми гармонійно розвиненої особистості (впливу науково-технічного прогресу на розвиток людської цивілізації).

Індивідуальні завдання.

1. Підготуйте доповідь на одну з тем теми «Наукова школа, її ознаки та роль у розвитку науки»; «Наукові теорії, їх класифікація та роль у розвитку науки»

Рекомендована література:

2. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень / А.М. Єріна, В.Б. Захожай, Д.Л. Єрін – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.
3. Крушельницька Ольга Володимирівна. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник для вищих навч. закл. — К. : Кондор, 2006. — 206с.
4. Краевский В.В. Методология педагогики : [пособие для педагогов-исследователей] / В.В. Краевский – Чебоксары : Изд-во Чуваш. Ун-та, 2001. – 244 с.

5. Методологія і методи соціально-педагогічних досліджень (в першоджерелах, лекціях та практичних завданнях) / [укл. С.О.Нестерець]. – Ніжин : НДПУ, 2002. – 287 с.
6. Скаткин М.Н. Методология и методика педагогических исследований / М.Н. Скаткин. – М. : Педагогика, 1988. – 152 с.
7. Соловей М.І. Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень / Соловей М.І., Спіцин Є.С., Кудіна В.В. – К. : Ленвіт, 2009. – 192 с.
8. Цехмістрова Г.С. Методологія та організація наукових досліджень / Г.С. Цехмістрова. – К. : Слово, 2012. – 352 с.

Додаткова

1. Актуальні проблеми сучасної педагогічної науки і практики / Ніжинський держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. Кафедра педагогіки / Ніна Олексіївна Падун (уклад.). — Ніжин, 2005. — 16 с.
2. Бабанский Ю.К. Проблемы повышения эффективности педагогических исследований Ю. К. Бабанский. - М. : Педагогика, 1982. – 185 с.
3. Краевский В.В. Методология педагогического исследования / В.В. Краевский. – Самара : ПГПИ, 1998. – 86 с.
4. Свердан М. Р. Основи наукових досліджень. Практикум: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Свердан М. Р. - Буковинський держ. фінансово-економічний ін-т. — Чернівці : Рута, 2003. — 191с.
5. Свердан М. М. Свердан М. Р. Основи наукових досліджень: підруч. / М. М. Свердан, М. Р. Свердан. - Буковинська держ. фінансова академія. — Чернівці : Рута, 2008. — 456с.

Практичне заняття 3

Науковий апарат дослідження

(2 години)

Мета

- формувати в магістрантів навички та вміння проведення науково-дослідної роботи з психолого-педагогічних та методичних проблем;
- виробляти вміння визначати науковий апарат дослідження; розробляти план власного педагогічного дослідження;
- розвивати наукове мислення студентів магістратури.

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Експериментальний план, експериментальна програма дослідження.
2. Етапи роботи над науковим дослідженням.
3. Конкретизація проблеми наукового дослідження.
4. Особливості формулювання теми дослідження.
5. Формулювання об'єкта та предмета магістерського дослідження.
6. Визначення мети педагогічного дослідження.

7. Конкретизація мети у завданнях наукової роботи.

Завдання для самостійної роботи:

1. Визначте актуальну педагогічну проблему, яку, на Вашудумку, необхідно дослідити. Доведіть її актуальність.
2. Сформулюйте тему наукового дослідження у межах визначеної проблеми та відповідні до них гіпотезу, об'єкт, предмет, мету, завдання дослідження.
3. Розробіть план проведення власного магістерського дослідження та обґрунтуйте його.

Індивідуальні завдання.

Підготуйте проект на тему «Історія виникнення університетів у світі і в Україні».

*Література**Базова*

1. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / Ольга Володимирівна Крушельницька. – К. : Кондор, 2009. – 206 с.
2. Методичні рекомендації до написання дипломних робіт студентами напряму підготовки 6.010102 Початкова освіта / [Барбашова І. А., Голуб О. В., Толкачова А. С., Ярощук Л. Г.] ; за ред. О. І. Попової. – Бердянськ, 2015. – 36 с.
3. Оліяр М. П. Основи науково-педагогічних досліджень (модульно-рейтинговий підхід) : навч.-метод. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Оліяр М. П., Русин Г. А., Червінська І. Б. – Івано-Франківськ : НАІР, 2013. – 214 с.
4. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. [для студ., курсантів і ад'юнтів] / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
5. Палеха Ю. І. Основи науково-дослідної роботи : навч. посіб. / Ю. І. Палеха, Н. О. Леміш. – К. : Ліра-К, 2013. – 336 с.

Додаткова

6. Пехота О. М. Основи педагогічних досліджень : навч. посіб. / О. М. Пехота, І. П. Єрмакова. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2013. – 287 с.
7. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / Володимир Іванович Романчиков. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.
8. Ростовський В. С. Основи наукових досліджень та технічної творчості : підруч. [для студ. Вищ. Навч. закл.] /

- В. С. Ростовський, Н. В. Дібрівська. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 96 с.
9. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підруч. / Василь Миколайович Шейко, Наталя Миколаївна Кушнарєнко. – 6-те вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2008. – 310 с.
10. Ярощук Л. Г. Основи науково-педагогічних досліджень : навч.-метод. комплекс / Лілія Григорівна Ярощук. – Бердянськ, ФО-П Ткачук О. В., 2014. – 212 с.

Практичне заняття4

Методи наукового дослідження

(2 години)

Мета	• закріпити та розширити знання студентів про методи наукового дослідження; • визначити можливості використання теоретичних методів; • практикувати у використанні окремих методів дослідження; • розвивати допитливість в процесі виконання практичних завдань; • виховувати прагнення до саморозвитку.

I. Обговорення теоретичних питань

1. Співвідношення понять „метод”, „методика”, „методологія”.
2. Сутність теоретичних методів наукового дослідження
3. Характеристика основних теоретичних методів дослідження.
 - 3.1. Дедукція та індукція.
 - 3.2. Аналіз та синтез.
 - 3.3. Моделювання, порівняння, абстрагування.
 - 3.4. Узагальнення та систематизація.
 - 3.5. Ідеалізація, формалізація.
4. Емпіричні методи, їх мета та сутнісна характеристика.
 - 4.1. Мета та зміст методу спостереження.
 - 4.2. Особливості використання методів бесіди та інтерв'ю під час проведення дослідження.
 - 4.3. Методи анкетування, тестування, вивчення документації як необхідні для об'єктивного проведення педагогічного дослідження.
 - 4.4. Метод вивчення і узагальнення передового педагогічного досвіду

II. Завдання для самостійної роботи.

1. Оформіть відповідно до правил джерельну базу магістерського дослідження: енциклопедії, словники; підручники, навчальні посібники, методичні посібники; статті у наукових збірниках; тези наукових конференцій; інтернет -джерела.
2. Підготуйте конспект одного з літературних джерел (із бібліографії з включенням цитат). Обґрунтуйте доцільність такого виду роботи.
3. *Розробіть програму* спостереження за учнями певного віку відповідно до проблеми вашого дослідження. Обов'язковими елементами якої мають бути: тема, мета, завдання, критерії за якими проводитиметься спостереження.
4. *Підготуйте анкету* для педагогів (учнів, студентів) з метою виявлення їх відношення до проблеми вашого дослідження.
- 5.

III. Індивідуальні завдання

Підготуйте реферат на тему «Методи наукового пізнання: форми та умови їх застосування в педагогічних дослідженнях», «Місце і роль експертних оцінок та контент-аналізу в науковому дослідженні».

Література

Базова

1. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Володимир Володимирович Ковальчук. – К. : Слово, 2009. – С. 8-26; 75-85.
2. Пехота О. М. Основи педагогічних досліджень : навч. посіб. / О. М. Пехота, Єрмакова І. П. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2013 – С. 11-21.
3. Ростовський В. С. Основи наукових досліджень та технічної творчості : підруч. [для студ. Вищ. Навч. закл.] / В. С. Ростовський, Н. В. Дібрівська. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 96 с.
4. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Михайло Миколайович Фіцула. – К. : Видавничий Дім Слово, 2004. – С. 7-14.
5. Шейко В.М., Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підруч. / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко - К. : Знання, 2004.- С. 11-18; 54-73.

Додаткова

1. *Єріна А.М.* Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / А.М. Єріна, В.Б. Захотай, Д.Л. Єрін – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.

2. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. [для студ., курсантів і адюнтів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
 3. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підруч. / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К. : Знання, 2005. – С. 8-26.
- Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посібник для студ. вищих пед. закладів освіти / М. М. Фіцула

Практичне заняття 5

Зміст та структура педагогічного експерименту (2 години)

- Мета**
- забезпечити засвоєння сутності методу педагогічного експерименту;
 - формувати вміння визначити можливості використання емпіричних методів;
 - практикувати правильно використовувати емпіричні методи дослідження;
 - розвивати допитливість в процесі виконання практичних завдань;
 - виховувати прагнення до саморозвитку.

I. Обговорення теоретичних питань

1. Педагогічний експеримент: його специфіка і види.
2. Місце експерименту в програмі дослідження. Експериментальна ситуація.
3. Особливості констатувального експерименту.
4. Характеристика формувального експерименту.
5. Роль контрольного експерименту у науковому дослідженні.

II. Завдання для самостійної роботи.

1. *Порівняйте завдання та методи констатувального та контрольного експериментів.*
2. *Підготуйте для захисту програму проведення експерименту відповідно до теми вашого дослідження.*

III. Індивідуальні завдання.

Підготувати та презентувати реферат на тему «Місце експерименту в програмі дослідження. Експериментальна ситуація».

Література

Базова

1. Євдокимов В.І. Педагогічний експеримент: навчальний посібник для студентів педагогічних вузів /Євдокимов В.І., Агапов Т.П., Гавриш І.В., Олійник Т.О. –Харків: «ОВС», 2001. –148 с.
2. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Володимир Володимирович Ковальчук. – К. : Слово, 2009. – С. 8-26; 75-85.
3. Пехота О. М. Основи педагогічних досліджень : навч. посіб. / О. М. Пехота, Єрмакова І. П. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2013 – С. 11-21.
4. Сисоєва С. О. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти : навч-метод. посіб. / С. О.Сисоєва, Т. Є. Кристопчук. –Луцьк ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. – 460 с.
5. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Михайло Миколайович Фіцула. – К. : Видавничий Дім Слово, 2004. – С. 7-14.
6. Шейко В.М., Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підруч. / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко - К. : Знання, 2004.- С. 11-18; 54-73.

Додаткова

4. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / А.М. Єріна, В.Б. Захотай, Д.Л. Єрін – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.
5. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. [для студ., курсантів і адюнтів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
6. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підруч. / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К. : Знання, 2005. – С. 8-26.
7. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посібник для студ. вищих пед. закладів освіти / М. М. Фіцула. – К. : Вид. центр „Академія”, 2000. – С. 24-27 .

Практичне заняття 6

(2 години)

Обробка та оформлення результатів дослідження

- Мета**
- закріпити знання та навички магістрантів про обробку та оформлення результатів роботи;
 - удосконалювати вміння студентів здійснювати аналіз отриманих даних;
 - формувати у студентів аналітичне мислення, вміння аргументувати свою відповідь;
 - сприяти активізації пізнавальної діяльності студентів на занятті;

- виховувати культуру розмовної праці.

I. Обговорення теоретичних питань

1. Накопичення і підготовка даних для обробки.
2. Форми обробки експериментальних даних.
3. Первинна обробка інформації, отриманої у дослідженні.
4. Особливості обробки експериментальних даних на ПК.
5. Перевірка результатів певної системи навчальних та виховних впливів на результат.
6. Ранжування і групування кількісних показників наукового дослідження.
7. У чому полягає графічний метод обробки кількісних показників дослідження.

II. Завдання для самостійної роботи

1. Самостійно застосуйте методи первинної обробки даних. Обрахуйте ряд з довільних 10 чисел (можна припустити, що це успішність у навчанні 10 учнів): середнє арифметичне, дисперсію, квадратичне відхилення, моду, медіану. Інтерпретуйте отримані данні.
2. Самостійно застосуйте методи вторинної обробки результатів. Для двох вибірок з 10 довільних чисел (можна припустити, що це показники уваги та пам'яті дітей) обрахуйте коефіцієнти кореляції Пірсона та Спірмена. Інтерпретуйте отримані данні.
3. Порівняйте дві вибірки з 10 довільних чисел (можна припустити, що це показники уваги до корекційної програми та після) за допомогою критерію Стюдента, χ^2 -критерію. Інтерпретуйте отримані данні.

III. Індивідуальні завдання

Підготуйте презентацію на тему «Способи і критерії оцінки результатів наукових досліджень»

Література

Базова

1. Мороз І. В. Кваліфікаційні роботи у педагогічному вузі / І. В. Мороз. – К., 2002. – С. 15-30.
2. Магістерська робота. Методичні рекомендації та вимоги до написання та оформлення [уклад. Л. В. Артемова, Г. В. Біленька]. – К., 2001. – С.
3. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / А. С. Філіпенко – К. : Академвидав, 2004. – С. 49-67.
4. Скалкова Я. Методология и методы педагогического исследования: монография / Я. Скалкова. – М. : Педагогика, 1989. – 224 с.

Додаткова

Методологія і методика соціально-педагогічних досліджень / [упоряд. С. О. Борисик, А. І. Конончук та ін.]. – Ніжин, 2002. – С. 20–31.

5. Шут М. І. Методичні вказівки до підготовки виконання і захисту кваліфікаційних (дипломних) робіт / М. І. Шут. – К. : НПУ, 1999.
6. Проблемы методологии педагогики и методики исследований / [под. ред. М. А. Данилова]. – М. : Педагогика, 1971. – С. 10-16.

Практичне заняття 7.

Робота з літературними джерелами

- Мета**
- перевірити знання студентів про *основними джерелами аналізу проблеми, термінологічний апарат дослідження*;
 - удосконалювати вміння студентів здійснювати пошук необхідної для роботи над обраною проблемою літератури;
 - формувати в студентів аналітичне мислення, вміння аргументувати свою відповідь;
 - сприяти активізації пізнавальної діяльності студентів на занятті;
 - виховувати повагу до наукової педагогічної спадщини.

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Класифікація наукової інформації про об'єкт дослідження.
2. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.
3. Організація роботи з науковою літературою.
4. Реферування як засіб опрацювання наукової інформації.
5. Конспект як письмове відображення опрацьованої літератури.
6. Місце і значення цитат у тексті наукової роботи.
7. Рецензування науково-дослідних робіт.
8. Використання Інтерне-ресурсів у дослідженні.

II. Завдання для самостійної роботи.

1. Проаналізуйте декілька наукових статей з проблеми Вашого дослідження, визначте їх структуру і складіть резюме.

3. Складіть конспект одного з літературних джерел (із бібліографії з включенням цитат). Обґрунтуйте доцільність такого виду роботи.

III. Індивідуальні та практичні завдання.

1. Підготуйте та презентуйте стендову доповідь на одну із запропонованих тем: «Форми та методи роботи з книгою»; «Використання цитат у науковому дослідженні»; «Організація роботи з науковою літературою» та законспекуйте опрацьований матеріал у довільній формі.

Література

1. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / Ольга Володимирівна Крушельницька. – К. : Кондор, 2009. – С 172- 175
2. Лудченко А. А. Кваліфікаційні роботи в педагогічному вузі / І. В. Мороз. – К., 2002. – С. 15-30.
3. Пехота О. М. Основи педагогічних досліджень : навч. посіб. / О. М. Пехота, І. П. Єрмакова. – 2-ге вид., переобл. і доповн. – К. : Знання, 2013. – С. 11-99.
4. Скалкова Я. Методология и методы педагогического исследования: монография / Я. Скалкова. – М. : Педагогика, 1989. – 224 с.
5. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підруч. / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К. : Знання, 2005. – С. .
6. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Г. С. Цехмістрова. – К. : Видавничий Дім Слово, 2004. – С. 51-70
7. Шейко В.М., Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підруч. / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко - К. : Знання, 2004. - С. 11-24
8. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: [посібник] / А.С. Філіпенко – К. : Академвидав, 2004. – 208 с.

Практичне заняття 8

Вимоги до оформлення науково-дослідних робіт

(4 години)

Мета

- ознайомити студентів із сучасними вимогами до оформлення бібліографії;
- розкрити особливості оформлення літературних першоджерел (бібліографії) та додатків;
- практикувати у оформленні окремих частин роботи;
- розвивати допитливість в процесі виконання практичних завдань;
- виховувати культуру наукової праці.

I. Обговорення теоретичних питань

1. Основні вимоги до оформлення наукових робіт
 - 1.1 Науковий стиль викладу інформації.
 - 1.2 Нумерація сторінок.
 - 1.3 Оформлення таблиць, графіків, схем.
 - 1.4 Посилання у науковій роботі.
2. Основні елементи бібліографічного списку.
3. Особливості оформлення літератури в залежності від її змісту, категорії, кількості авторів тощо.
4. Додатки, їх місце і значення в педагогічному дослідженні.

II. Завдання для самостійної роботи

1. Створіть теоретичну модель (схему) базових понять, компонентів тощо стосовно вашої тематики магістерського дослідження. Обґрунтуйте вашу думку.
2. Організуйте умовні результати дослідження (задаються викладачем) у таблиці, графіки, діаграми. Інтерпретуйте результати дослідження.
3. Розробіть власну проблемну задачу за результатами дослідження з завданням створення таблиць, схем, діаграм та інтерпретації результатів.

III. Індивідуальні та практичні завдання.

Підготуйте повідомлення на теми: Сутність наукового стилю та його особливості в різних видах наукових і навчально-методичних робіт. Техніка написання тексту наукового дослідження.

Література

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методичні праці молодим науковцям / С. У. Гончаренко –Київ–Вінниця: ТОВ фірма «Пранер», 2010. –308 с.
2. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: навч. посіб./ Ковальчук В.В., Моїсеєв Л.М. –К.: Професіонал, 2005. (бібліотека університету)
3. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб.–2-ге вид. випр. та доп.–К.: Центр учбової літератури, 2011. –144 с. [Електронний ресурс].–Режим доступу: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/kolesnykov_osn_met_dos.pdf
4. Лудченко А. А Кваліфікаційні роботи в педагогічному вузі / І. В. Мороз. – К., 2002. – С. 15-30.
5. Пехота О. М. Основи педагогічних досліджень : навч. посіб. / О. М. Пехота, І. П. Єрмакова. – 2-ге вид., переобл. і доповн. – К. : Знання, 2013. – С. 11-99.

6. Стеченко Д. М. *Методологія наукових досліджень* : підруч. / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К. : Знання, 2005. – С. .
7. Цехмістрова Г. С. *Основи наукових досліджень* : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Г. С. Цехмістрова. – К. : Видавничий Дім Слово, 2004. – С. 51-70
8. Шейко В.М., *Організація та методика науково-дослідницької діяльності* : підруч. / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко - К. : Знання, 2004. - С. 11-24
9. *Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: [посібник]* / А.С. Філіпенко – К. : Академвидав, 2004. – 208 с.

**ПАКЕТ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗАЛИШКОВИХ
ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ**

**« Методологія і організація наукових досліджень »
для студентів спеціальності,**

1. Контрольна робота

1. Доповніть твердження «Наука – це _____».

2. Перевірений практикою результат пізнання дійсності, його відображення у свідомості людини - це

A) Знання.

B) Пізнання.

B) Закономірність.

3. Установіть відповідність у вигляді комбінації цифр і букв:

Наукове знання	Його змістова характеристика
1. Відносне знання	A. знання, яке, будучи в основному, адекватним відображенням дійсності. Відрізняється деякою неповнотою.
2. Абсолютне знання	B. повне, вичерпне відображення узагальнених знань про об'єкт, яке забезпечує абсолютний збіг образу з об'єктом.

4. Установіть відповідність у вигляді комбінації цифр і букв:

Ознаки наукового дослідження	Їх змістова характеристика
1. новизна й оригінальність	A. невідомо, чи успішно і коли закінчиться дослідження, чи буде досягнута мета);
2 імовірнісний характер і ризик	B. якщо результатом дослідження є вже повністю відоме, перевірене знання, то цей результат не є науковим
3 доказовість отриманої	B. загальні твердження, наукові закони не можуть бути обґрунтовані тільки емпірично, шляхом

наукової інформації	посилання лише на досвід, вони вимагають також теоретичного обґрунтування, що спирається на розмірковування та прийняття твердження
---------------------	---

5. Доповніть твердження «Форми організації й проведення науково-дослідної роботи студентів передбачають роботу студентів у _____»

6. Вчення про систему наукових принципів, форм, способів дослідницької діяльності – це

А) Методика.

Б) Методологія.

В) Наукознавство.

7. Наукове дослідження починається з

А) обґрунтування проблеми і теми;

Б) з визначення завдань дослідження;

В) з формування гіпотези.

8. Визначте основні етапи проведення наукового дослідження: _____».

9. Установіть відповідність у вигляді комбінації цифри, букви:

Категорії	Сутність категорії
<p>1. Актуальність</p> <p>2. Наукова новизна дослідження</p> <p>3. Практична значущість дослідження</p>	<p>А- відомості про наукове використання результатів досліджень, або рекомендації щодо їх використання. Необхідно подати короткі відомості щодо впровадження результатів досліджень із зазначенням назв організацій, в яких здійснена реалізація, форм реалізації та реквізитів відповідних документів.</p> <p>Б- наскільки його результати будуть сприяти вирішенню конкретних практичних задач чи будуть впливати на вирішення існуючих протиріч в педагогіці.</p>

	В- коротка анотація нових наукових положень (рішень), запропонованих автором роботи особисто. Кожне наукове положення чітко формулюють, відокремлюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни.
--	---

10. Комплекс спрогнозованих результатів, які необхідно одержати в процесі дослідження – це

- А) Завдання дослідження.
- Б) Мета дослідження.
- В) Гіпотеза дослідження.

11. Обґрунтоване припущення про можливі засоби розв'язання визначеної проблеми наукового дослідження – це

- А) Гіпотеза дослідження.
- Б) Предмет дослідження.
- В) Завдання дослідження.

12. Установіть відповідність у вигляді комбінації цифри, букви:

Структурні частини курсової роботи	Їх сутність
1. Вступ 2. Висновки 3. Додатки	<p>А- мають форму синтезу наукової інформації, накопиченої в основній частині, тобто послідовний, чіткий, логічний виклад усіх результатів та їх співвідношення з загальною метою і конкретним завданням, сформульованими на початку дослідження.</p> <p>Б- не є обов'язковим елементом курсової роботи і не входять до визначеного обсягу тексту. Їх варто робити тоді, коли теоретичний чи емпіричний матеріал надто великий і потребує додаткових сторінок.</p> <p>В- розкриває сутність і стан наукової проблеми, її значущість, підстави та вихідні дані для розроблення теми, ґрунтування необхідності проведення дослідження.</p>

13. Доповніть твердження: «Основна частина курсової роботи складається з

_____».

14. Доповніть твердження: «Методи наукового дослідження – це

_____»

15. Доповніть твердження: «Методи науково-педагогічного дослідження поділяють на _____

_____»

16. Установіть відповідність у вигляді комбінації цифри, букви:

1. Теоретичні	А- реєстрація, ранжування, шкалювання.
2. Емпіричні	Б- аналіз, синтез, узагальнення, класифікація, порівняння, моделювання.
3. Математичні	В- Спостереження, експеримент, анкетування, бесіда, вивчення документації.

17. Метод збору фактів на основі письмового самозвіту досліджуваних за спеціально складеною програмою

- А) Анкетування.
- Б) Інтерв'ю.
- В) Бесіда.

18. Метод збору фактів про педагогічних явищах у процесі особистого спілкування за спеціально складеною програмою

- А) Анкетування.
- Б) Інтерв'ю.
- В) Бесіда.

19. Створення теоретичних узагальнень та формулювань закономірностей досліджуваних явищ – це мета

- А) Теоретичних методів дослідження.
- Б) Емпіричних методів дослідження
- В) Математичних методів дослідження

20. Установіть відповідність у вигляді комбінації цифри, букви:

1. Порівняння	А- уявне або практичне розчленування цілого на частини.
2. Аналіз	Б- метод зіставлення досліджуваних предметів і явищ та встановлення їх подібності або відмінності.
3. Синтез	В- з'єднання частин у ціле.

21. Метод вивчення об'єкта, який пов'язаний з активним і цілеспрямованим втручанням дослідника в природні умови існування предметів і явищ або створення штучних умов, необхідних для виявлення його відповідної властивості

- А) Спостереження.
- Б) Експеримент.
- В) Опитування.

22. Установіть відповідність у вигляді комбінації цифри, букви:

1. Монографія	А. Наукова праця, яка містить повне або поглиблене дослідження однієї проблеми чи теми, що належить одному або декільком авторам.
2. Наукова стаття	Б. Короткий виклад змісту одного або декількох документів з певної теми.
3. Реферат	В. один із видів публікації, в якій подаються проміжні або кінцеві результати, висвітлюються окремі питання за темою дослідження.

23. Дані про автора, заголовок видання, індекс УДК і ББК, міжнародний стандартний номер ISBN - це

- А) Випускні дані.
- Б) Вихідні дані.
- В) Випускні відомості.

24. Навчальне видання, що містить систематизований виклад змісту навчальної дисципліни, відповідає програмі та офіційно затверджений

- А) Підручник.
- Б) Навчальний посібник.
- В) Стаття.

25. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, схем у тексті роботи подають

- А) Арабськими цифрами без знака №.
- Б) Арабськими цифрами із знаком №.
- В) Римськими цифрами.

**Розглянуто на засіданні кафедри дошкільної освіти,
протокол № від серпня 2016 р.**

Завідувач кафедри, професор _____ К. Й. Щербакова

